

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W PŁOTACH

z dnia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia 3 – letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Płoty na
lata 2021 – 2023**

Na podstawie: art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz.713 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821) Rada Miejska w Płotach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Płoty na lata 2021 – 2023” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Płotów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Iwona Taśmińska

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Płotach
z dnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

GMINY PŁOTY

NA LATA 2021 – 2023

Gminny Program Wspierania Rodziny

Wprowadzenie i diagnoza problemu

1. Wprowadzenie

Rodzina jest podstawowym środowiskiem życia człowieka, pojawia się w nim najwcześniej i wiąże się z nim najdłużej. Jest najkorzystniejszym i najbardziej znaczącym środowiskiem życia dziecka, ponieważ: jest ono w nim darzone uczuciem, pielęgnowane, poddawane wpływom wychowawczym. W rodzinie dziecko zaczyna poznawać otaczający świat i nawiązywać w nim kontakty, w niej rozwija się emocjonalnie w okresie największej psychicznej plastyczności. Rodzina niezbędna jest dziecku, bo to ona powoduje, że dziecko czuje się bezpieczne, pozytywnie odczuwa bliskość innych ludzi. Sprawia, że dziecko wierzy we własne siły, nabiera stopniowo poczucia własnej wartości. Rodzina wprowadza małe dziecko w to wszystko, co składa się na późniejsze życie człowieka dorosłego: uczy języka, ukierunkowuje zachowania, zapoznaje z normami społecznego współżycia. Z niej dziecko wynosi wzory zachowań i sposoby reagowania na ludzi i sytuacje.

Każdy człowiek pojawia się na świecie w pewnym określonym środowisku. Jego przedstawiciele mają na niego największy wpływ. To kim stanie się w przyszłości zależy w dużej mierze od tego pierwotnego środowiska, a szczególnie od poziomu jego funkcjonowania.

Na kształtowanie się osobowości młodego człowieka ma wpływ przede wszystkim to, w jakiej rodzinie się urodzi, jakie będą w niej priorytety, style wychowania, postawy rodzicielskie. To właśnie rodzina oddziałuje na jednostkę najdłużej i pozostawia w niej najgłębsze ślady. W rodzinie tworzą się pierwsze więzi emocjonalne, rodzą się uczucia. Dziecko uczestnicząc w jej życiu, powinno poznawać wzory zachowań, normy oraz zasady postępowania społecznego. Będąc jedną z części rodziny przyswajają sobie wiedzę o otaczającym go świecie. Rodzice (opiekunowie) są pierwszymi ludźmi, których dziecko poznaje. Oni są odbiorcami pierwszych wysyłanych przez niego sygnałów.

Dlatego tak ważny jest jej wpływ na młodego „pochłaniającego” świat człowieka. To od niej zależy późniejsze jego postępowanie, rozumienie otaczającej go rzeczywistości.

Jak wszystkie inne struktury tak i rodzina jest narażona na różnego rodzaju niezamierzone wpływy i oddziaływania. Jak wszystkie inne struktury jest narażona na tak zwane sytuacje kryzysowe. Wiele takich sytuacji można przewidzieć i przygotować się do nich, ale jest wiele takich, których przewidzieć nie można. Mają wpływ na nie różne przypadki trudne do przewidzenia, wynikające z faz rozwojowych rodziny. Mogą nimi być: ciężkie choroby członków rodziny, kalectwo, nałóg, śmierć, kłopoty zawodowe, utrata pracy, zła lub raptowna zmiana sytuacji materialnej, nagłe sukcesy lub ich brak i wiele innych. Wszystkie te sytuacje oddziałują na członków rodziny i powodują konieczność przystosowania się do nich, akceptowania, co nie zawsze jest sprawą tak prostą i oczywistą.

Sytuacje takie mogą zespolić rodzinę jeszcze bardziej lub też mogą doprowadzić do zupełnie odwrotnego zjawiska dezorganizacji lub dysfunkcjonalności tj. niemożności realizowania postawionych celów. Rodziny przebywające w sytuacjach kryzysowych wymagają pomocy.

Funkcje współczesnej rodziny są różnie definiowane przez poszczególne dyscypliny naukowe.

Rodzina jest grupą ludzką, pewnym zbiorem społeczności. Dążąc do wspólnych dla nich celów stanowią pewną charakterystyczną całość. Każda rodzina ma swoje tradycje, zwyczaje, nawyki oraz niepowtarzalną atmosferę. W początkowym okresie rozwoju człowieka rodzina jest praktycznie jedyną grupą społeczną oddziałującą bezpośrednio na daną jednostkę. Dlatego tak ważne jest, aby człowiek rozwijał się w tak zwanej „pełnej rodzinie”. Cechą rodziny jest to, że spełnia ona różnorakie funkcje, które stanowią jednolitą, złożoną całość, a których nie można spełniać oddzielnie. Jakiegokolwiek zaburzenia w jednej z funkcji stanowi podstawę do niezdolności rodziny w jej pełnym funkcjonowaniu.

Na terenie Gminy Płoty jest prowadzonych kilka inicjatyw, które mają na celu wspieranie rodziny. Są to między innymi działania podejmowane przez jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia, które funkcjonują na terenie gminy. Działaniom profilaktycznym, mającym na celu stworzenie dziecku odpowiednich warunków życia w jego środowisku rodzinnym, muszą towarzyszyć działania na rzecz doskonalenia i rozwoju różnych form pieczy zastępczej.

Gmina Płoty pomaga rodzinom dotkniętym różnorakimi problemami i dysfunkcjami. Ośrodek Pomocy Społecznej w Płotach w ramach pracy socjalnej

udziela rodzinom szeroko rozumiane wsparcie w zakresie swoich zadań, a w szczególności praca socjalna.

Problemem przemocy w rodzinie na terenie gminy Płoty zajmuje się Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który skupia wśród swoich członków przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałaniu temu zjawisku. Wśród tych przedstawicieli są przedstawiciele służby zdrowia, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, policji, gminnej komisji profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz psycholog, kurator zawodowy.

Mając na uwadze założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Płotach, który jest podmiotem właściwym do realizacji zadań z zakresu administracji publicznej dotyczącej wspierania rodziny, planuje rozszerzyć swoją działalność, między innymi o powołanie instytucji asystenta rodziny. Asystent ułatwi rodzicom wypełnianie ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczę zastępczą, rolą asystenta będą działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. Zadaniem asystenta rodziny są w szczególności: prowadzenie poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej oraz udzielanie informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w znalezieniu pracy, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, sporządzanie planu pracy z rodziną, we współpracy z zespołem interdyscyplinarnym, monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną, prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną, sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach, współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 25 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną, udzielanie pomocy rodzinom zastępczym spokrewnionym oraz pełnoletnim wychowankom opuszczającym te rodziny.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej.

Obowiązek wprowadzenia i realizacji gminnego 3-letniego programu wspierania rodziny wynika z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1.1. Podstawy działań ujętych w programie

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 2009r. Nr 114, poz. 946),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 6821 późn. zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. O wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020r. poz. 1329 z późn. zm.),
- ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016r. (Dz. U. z 2019r. poz. 2407 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 2050 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020r. poz. 111 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. u. z 2020r. poz. 808 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 25 lutego 1964r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020r. poz. 1359 z późn. zm.).

2. Podstawa prawna działań

Art. 176 pkt. 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

3. Diagnoza

Według ustaw pomoc społeczna jest instytucja polityki społecznej państwa, mająca na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Na terenie gminy Płoty do tego zadania jest wyznaczony Ośrodek Pomocy Społecznej, który pomaga rodzinom, przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze ale również borykającym się z trudnymi sytuacjami życiowymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach. Pozwala także zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym, wspierając ich przy usamodzielnieniu się oraz integracji ze środowiskiem.

Diagnoza dotycząca skali dysfunkcyjności w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach z terenu gminy Płoty została oparta na danych pochodzących z Ośrodka Pomocy Społecznej w Płotach. Według pracowników socjalnych (stan na dzień 30.06.2020r.) bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych zdiagnozowano w 33 środowiskach, przy czym znaczna część z tych rodzin przy zapewnieniu wsparcia ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej jest w stanie zapewnić właściwy rozwój fizyczny, psychiczny, duchowy, materialny. Dzięki temu dzieci z tych rodzin mają szansę na pozostawienie ich w rodzinie naturalnej. Jednak pomimo wielu starań ze strony pracowników ośrodka pojawiać się może zagrożenie dla tych rodzin, które może mieć nieodwracalne dla tych rodzin skutki. Chodzi tutaj przede wszystkim o brak współpracy tych rodzin z pracownikami socjalnymi. W takich sytuacjach jedynym wyjściem dla dobra dziecka, które to dobro będzie zagrożone, będzie decyzja Sądu Rodzinnego Wydział Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie środka zapobiegawczego w formie

umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych bądź w rodzinie zastępczej.

Wszystkie zadania, które są ujęte w programie mają na celu wspieranie rodziny, która to rodzina ma przezwyciężać trudności aby przywrócić zdolność do prawidłowego wypełniania ról społecznych.

W 2020r. z terenu gminy Płoty 22 dzieci przebywało w pieczy zastępczej. Koszt dofinansowania Gminy Płoty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2020r. (do miesiąca października 2020r.) wyniósł 167.918,20 zł (słownie: sto sześćdziesiąt siedem tysięcy dziewięćset osiemnaście złotych 20/100).

W pierwszym kwartale 2020r. z pomocy społecznej korzystało 33 rodziny (127 osób w tych rodzinach), które to rodziny wykazywały się bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia asystenta rodziny, którego głównym zadaniem jest współpraca z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. W 2020r. ze wsparcia asystenta rodziny korzystało 16 rodzin. Były to rodziny, które dobrowolnie zadeklarowały chęć współpracy z asystentem.

4. Zasoby instytucjonalne działające na terenie gminy Płoty, które wspierają rodziny

W strukturach lokalnych działają:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Płotach ul. Zamkowa 2,
- Komisariat Policji w Płotach ul. Plac Konstytucji 3 Maja 1,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Płotach ul. Plac Konstytucji 3 Maja 1,
- Urząd Miejski w Płotach ul. Plac Konstytucji 3 Maja 1,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Płotach ul. Plac Konstytucji 3 Maja 1,
- Klub Abstynenta „Wrzos” w Płotach ul. Jedności Narodowej 35,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Płotach ul. Stefana Batorego 15,
- Szkoła Podstawowa Nr 1, ul. Wojska Polskiego 17,
- Szkoła Podstawowa w Mechowie, Mechowo 22,
- Szkoła Podstawowa w Wicimicach z siedzibą w Modlimowie, Modlimowo 20,

- Szkoła Podstawowa w Wyszoborze, Wyszobór 42,
- Przedszkole Miejskie w Płotach ul. Dworcowa 8,

Postanowienia ogólne

1. Koordynator Programu

Ośrodka Pomocy Społecznej w Płotach

2. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2021 – 2023.

3. Odbiorcy programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest skierowany do rodzin, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz przeżywających trudne sytuacje życiowe.

4. Cele programu

Celem głównym programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji, tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Do głównych celów programu należy przede wszystkim:

- udzielanie konkretnej pomocy członkom rodziny, w różnych sytuacjach i okolicznościach życiowych, gdy sami nie są w stanie zaspokoić swych podstawowych potrzeb,

- zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka przez rodziców (potrzeb bezpieczeństwa, miłości, przynależności, uznania),
- zabezpieczenia możliwie pełnego rozwoju fizycznego i umysłowego dzieci,
- pozostawienie dzieci w rodzinach naturalnych,
- tworzenie warunków, które będą sprzyjały umacnianiu instytucji rodziny oraz ją integrowały,
- szeroko pojęta współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny i dziecka,
- wzmocnienie znaczenia rodziny i jej roli, funkcji,
- wspieranie rodziny w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- podnoszenie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny,
- działania zmierzające do powrotu dzieci do rodzin naturalnych,
- udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnymi,
- udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”,
- pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne – program „Dobry start”,
- poradnictwo i praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi świadczona przez pracowników OPS,
- wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin ubogich w dostępie do wypoczynku (przy współpracy z Kuratorium Oświaty),
- zapewnienie usług asystenta rodziny,
- promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- realizacja ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży

5. Oczekiwane rezultaty

Do głównych rezultatów jakie ma przynieść realizacja programu należą:

- podniesienie poziomu funkcjonowania form pomocy rodzinie w środowisku,
- zespolenie działań różnych instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych na rzecz dobra rodziny i dziecka,
- pozostawienie dzieci w ich środowisku domowym, tj. rodzinie naturalnej,
- poprawa funkcjonowania rodzin, które są zagrożone w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- reintegracja rodziny po powrocie dziecka do rodziny naturalnej.

6. Realizatorzy programu

Głównym realizatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Płotach.

Program jest realizowany we współpracy z:

- Urzędem Miejskim w Płotach,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w Płotach,
- Policją,
- placówkami oświatowymi,
- Klub Abstynenta „Wrzos”,
- Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach.

Zadania w zakresie wspierania rodziny

Lp.	Nazwa zadania	Realizator
1.	Wsparcie w postaci asystenta rodziny	OPS
2.	Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny	OPS, PUP
3.	Dostęp do poradnictwa specjalistycznego	OPS przy współpracy z PCPR w Gryficach
4.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinach zastępczych	OPS
5.	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	OPS

6.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka	OPS
7.	Współfinansowanie pobytu dziecka w regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej	OPS
8.	Współfinansowanie pobytu dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	OPS
9.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy	OPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Policja
10.	Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	OPS
11.	Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	OPS
12.	Finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające	OPS

Postanowienia końcowe

1. Źródła finansowania programu

Źródła finansowania programu określone są w uchwale budżetowej na dany rok.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Płotach, który został wyznaczony jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącej wspierania rodziny na bieżąco prowadzi nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania, które zmierzają do osiągnięcia celów postawionych w programie.

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami ustawy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy.

Program uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodziny wynikające z ustawy oraz zdiagnozowanych potrzeb, określa cele, działania oraz realizatorów. Program będzie stanowił podstawę do podejmowanych działań w obszarze wspierania dziecka i rodziny w latach 2021 – 2023.